

ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ

НАКАЗ

«23» жовтня 2025 р.

м. Чернівці

№ 334

**Про впровадження пілотного
проєкту «Студентський Омбудсман»
в закладах професійної освіти
Чернівецької області**

Відповідно до вимог міжнародних актів з прав людини, Конвенції ООН про права дитини, Конституції України (зокрема ст. 36), законів України «Про освіту», ст. 30 Закону України «Про професійну освіту», «Про охорону дитинства», «Про засади молодіжної політики», Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2021-2025 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 02 червня 2021 року № 579, Європейської хартії про участь молоді в муніципальному та регіональному житті, підзаконних актів та інших нормативно-правових документів у сфері освіти та захисту прав дитини, установчих документів про заклад освіти й учнівське самоврядування, з метою підвищення рівня забезпечення захисту прав та інтересів студентів, формування безпечного, справедливого та інклюзивного освітнього середовища, сприяння дотриманню принципів рівності, поваги та недискримінації у закладах професійної освіти Чернівецької області,

НАКАЗУЮ:

1. Започаткувати пілотний проєкт «Студентський Омбудсман» у закладах професійної освіти Чернівецької області з жовтня 2025/2026 навчального року (Далі – Проєкт).
2. Затвердити:
 - 2.1. Умови і порядок діяльності Студентського Омбудсмана у закладі освіти (далі – Умови і порядок діяльності Студентського Омбудсмана), що додається.
 - 2.2. Список координаційної ради з питань впровадження та супроводу проєкту «Студентський Омбудсман» в Чернівецькій області, що додається.
3. Рекомендувати керівникам закладів професійної освіти:
 - 3.1. Сприяти виконанню Умов і порядку діяльності Студентського Омбудсмана.
 - 3.2. Забезпечити до 10 листопада 2025 року проведення виборів Студентського Омбудсмана, відповідно до Умов і порядку діяльності Студентського Омбудсмана, надалі до 20 жовтня, щорічно.

3.3. Матеріали щодо реалізації проєкту «Студентський Омбудсман» розмішувати на інформаційному сайті закладу професійної освіти, постійно.

3.4. Навчально-методичному центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області (Микитюк С.М.) забезпечити науково-методичний супровід діяльності Студентських Омбудсманів.

4. Наказ розмістити на інформаційних сайтах Департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації) та Навчально-методичному центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області.

5. Контроль за виконанням даного наказу покласти на заступника директора Департаменту – начальника управління освіти, науки та цифрової трансформації Департаменту освіти і науки Оксану ГРИНЮК.

Директор Департаменту

Оксана САКРІЄР

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Департаменту освіти і науки
обласної державної адміністрації
(обласної військової адміністрації)

23.10.2025 № 334

УМОВИ І ПОРЯДОК ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТСЬКОГО ОМБУДСМАНА В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. *Студентський Омбудсман* закладів професійної освіти – це незалежний та неупереджений представник самоврядування, обраний/обрана для захисту прав та представлення інтересів студентів, забезпечення дотримання принципів справедливості, рівності, недискримінації та безпеки в закладах професійної освіти (далі – ЗПО).

Він виступає як посередник між студентами, педагогами, адміністрацією закладу, батьківською спільнотою, сприяє вирішенню конфліктних ситуацій, запобіганню булінгу та іншим формам насильства, дискримінації, а також сприяє забезпеченню прав і свобод дитини.

1.2. Умови і порядок діяльності Студентського Омбудсмана в ЗПО (далі – Умови діяльності) розроблені з урахуванням вимог міжнародних актів з прав людини та Конвенції ООН про права дитини, Конституції України (зокрема ст. 36), законів України: «Про освіту», «Про професійну освіту» (ст. 30), «Про охорону дитинства», «Про основні засади молодіжної політики», Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2021-2025 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 02 червня 2021 року № 579, Європейської хартії про участь молоді в муніципальному та регіональному житті, підзаконних актів та інших нормативно-правових документів у сфері освіти та захисту прав дитини, установчих документів про заклад освіти та учнівське самоврядування.

1.3. Умови і порядок діяльності закріплюють норми та правила партнерської взаємодії Студентського Омбудсмана з учасниками освітнього процесу та іншими зацікавленими сторонами щодо створення безпечного, сприятливого освітнього середовища.

1.4. Інформаційним ресурсом висвітлення діяльності Студентського Омбудсмана є сайти та сторінки у соціальних мережах закладів професійної освіти, територіальних громад та інших інформаційних ресурсів, що не заборонені чинним законодавством.

II. МІСІЯ, ВІЗІЯ, МЕТА, ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТСЬКОГО ОМБУДСМАНА

2.1. *Місія діяльності Студентського Омбудсмана* – сприяти забезпеченню ефективних механізмів щодо додержання прав та свобод студентів у закладі освіти, виявленню та попередженню конфліктів, випадків булінгу, дискримінації та інших порушень прав та свобод студентів.

2.2. Візія діяльності Студентського Омбудсмана – вибудова інноваційного освітньо-правового середовища задля забезпечення додержання прав та свобод здобувачів освіти у ЗПО, виявлення та попередження конфліктів, випадків булінгу, дискримінації та інших порушень прав та свобод студентів, а також підвищення правової обізнаності молоді й виховання правової культури та поваги до прав людини в закладі освіти.

2.3. Мета діяльності Студентського Омбудсмана – підвищення рівня забезпечення захисту прав та інтересів здобувачів освіти, формування безпечного, справедливого та інклюзивного освітнього середовища, а також сприяння дотриманню принципів рівності, поваги та недискримінації у закладах освіти.

2.4. Діяльність Студентського Омбудсмана ґрунтується на принципах демократії, незалежності, неупередженості, взаєморозуміння, відповідальності, гласності, колективності, рівноправності та самовизначення, як активного учасника освітнього процесу.

Будь-які учасники освітнього процесу не мають права втручатися або перешкоджати діяльності Студентського Омбудсмана.

ІІІ. НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТСЬКОГО ОМБУДСМАНА

3.1. Захист прав та свобод здобувачів освіти в ЗПО.

3.2. Організація та проведення інформаційно-просвітницької роботи щодо підвищення правової обізнаності студентів з питань захисту їх прав та свобод, недискримінації за віком, статтю, національною та релігійною приналежністю, соціальним статусом, запобігання булінгу та іншим формам насильства в освітньому середовищі; просування ідеї захисту прав людини; поширення інформації про діяльність Омбудсмана України та його інституції.

3.3. Моніторинг стану дотримання прав та свобод студентів ЗПО.

3.4. Співпраця та партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу та іншими незалежними суб'єктами зацікавленими у створенні безпечного освітнього середовища.

ІV. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ, ЗАВДАННЯ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ СТУДЕНТСЬКОГО ОМБУДСМАНА

4.1. Студентський Омбудсман діє на засадах:

неупередженості (здійснення діяльності на основі справедливого та об'єктивного підходу без упередженості або впливу сторонніх осіб чи груп);

конфіденційності (збереження конфіденційної інформації, отриманої під час розгляду звернень, для захисту персональних даних і прав учасників освітнього процесу);

доступності (забезпечення вільного доступу здобувачів освіти, батьків та педагогів до консультацій, послуг і підтримки);

прозорості (здійснення діяльності відкрито та прозоро, з регулярним інформуванням учасників освітнього процесу про свої дії, ініціативи та результати роботи);

об'єктивності (формує пропозиції щодо прийняття рішень на основі фактів та доказів, дотримання законів та норм, що регулюють права дитини та політику закладу освіти);

незалежності (здійснення діяльності без зовнішнього втручання з боку адміністрації, голови учнівського самоврядування, органів управління освітою або інших зацікавлених осіб);

поваги до прав людини (дотримання прав здобувачів освіти, педагогів і батьків, а також сприяння формуванню поваги до прав та свобод людини в освітньому середовищі).

4.2. Завдання та повноваження Студентського Омбудсмана.

4.2.1. Взаємодія з головою та представниками студентського самоврядування, адміністрацією, педагогічним колективом та батьками закладу професійної освіти, Представництвом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Чернівецькій області, органами державної влади та місцевого самоврядування, їх посадовими особами, громадськими організаціями та іншими зацікавленими сторонами.

4.2.2. Проведення моніторингу умов та ймовірних ризиків в закладі професійної освіти, які можуть призвести до порушень прав та свобод здобувачів освіти і аналіз інформації щодо звернень, розробка рекомендацій для врегулювання та покращення стану захисту прав і свобод студентів в освітньому середовищі.

4.2.3. Підвищення правової інформованості студентів щодо додержання та захисту їхніх прав та свобод.

4.2.4. Врегулювання питань, що стосуються захисту прав здобувачів освіти в освітньому середовищі, а також запровадження змін, які впливатимуть на захист прав учасників освітнього процесу.

4.2.5. Організація розгляду звернень та пропозицій, що надходять до Студентського Омбудсмана, шляхом звернення до адміністрації закладу професійної освіти та інших суб'єктів взаємодії у сфері захисту прав здобувачів освіти.

4.2.6. Розробка та надання рекомендацій щодо покращення стану захисту прав та свобод здобувачів освіти.

4.2.7. Здійснення контролю за виконанням рекомендацій щодо покращення стану захисту прав та свобод здобувачів освіти.

4.2.8. Проведення просвітницької діяльності з метою забезпечення прав та інтересів здобувачів освіти/студентів шляхом проведення зустрічей з компетентними спеціалістами (психологами, юристами, представниками правозахисних органів, громадських організацій тощо); перегляду відеороликів, які сприятимуть розумінню здобувачами освіти своїх прав та законних інтересів; обговорення ситуацій щодо порушення прав і свобод учасників освітнього процесу; подання адміністрації закладу професійної освіти пропозицій щодо створення сприятливого правового та емоційно-психологічного середовища в ньому тощо.

V. ПРАВА, ОБОВ'ЯЗКИ, ПІДЗВІТНІСТЬ ТА ПІДКОНТРОЛЬНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОГО ОМБУДСМАНА

5.1. Студентський Омбудсман має право:

5.1.1. Здійснювати свою діяльність у межах нормативної бази учнівського самоврядування закладу освіти та Умов і порядку діяльності Освітнього Омбудсмана в закладі освіти.

5.1.2. Проводити зустрічі зі здобувачами освіти, педагогами, адміністрацією, а також організовувати просвітницькі заходи, тренінги, семінари з питань прав людини та захисту прав студентів.

5.1.3. Представляти інтереси здобувачів освіти у вирішенні конфліктних ситуацій, при розгляді звернень, інцидентів.

5.1.4. Виступати на зборах, засіданнях педагогічної ради, студентського самоврядування, батьківської громадськості тощо.

5.1.5. Брати участь у розробці або перегляді установчих, організаційно-розпорядчих документів закладу професійної освіти, що стосуються захисту прав та свобод студентів.

5.1.6. Отримувати необхідні знання, консультації, підтримку з боку фахівців або зовнішніх організацій для виконання своїх завдань та повноважень.

5.1.7. Ініціювати розслідування випадків порушення прав студентів перед адміністрацією закладу професійної освіти.

5.1.8. Брати участь у заходах, організованих Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

5.1.9. Брати участь з правом дорадчого голосу в засіданнях Ради закладу освіти під час розгляду питань, що належать до його компетенції.

5.1.10. Мати не більше двох помічників з числа представників студентського самоврядування; радника або консультанта – з числа представників педагогічного колективу закладу професійної освіти.

5. Обов'язки Студентського Омбудсмана:

5.2.1. Захищати права та інтереси здобувачів освіти закладу освіти, реагувати на їхні звернення та проблеми, розв'язувати конфліктні ситуації в межах своїх повноважень.

5.2.2. Проводити просвітницьку роботу серед здобувачів освіти, підвищуючи їхню обізнаність про права та обов'язки, механізми захисту своїх прав, а також про діяльність Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та Освітнього Омбудсмана.

5.2.3. Звітувати щорічно про свою діяльність на зборах перед студентським самоврядуванням та батьківською громадськістю.

5.2.4. Забезпечувати конфіденційність інформації, отриманої від здобувачів освіти під час звернень, не розголошувати персональні дані без їхньої згоди.

5.2.5. Взаємодіяти з адміністрацією закладу професійної освіти, головою учнівського самоврядування та іншими учасниками освітнього процесу для ефективного вирішення проблем, пов'язаних із правами здобувачів освіти.

5.2.6. Здійснювати моніторинг освітнього середовища з метою виявлення ймовірних проблем або порушень прав та свобод студентів.

5.2.7. Брати участь у процесах медіації та допомагати у розв'язанні конфліктів між здобувачами освіти, між здобувачами освіти і педагогами, а також між здобувачами освіти та адміністрацією.

5.2.8. Своєчасно організовувати розгляд звернень студентів та вживати необхідних заходів реагування.

5.2.9. Протидіяти дискримінації під час освітнього процесу та захищати від практик, які можуть заохочувати гендерну, расову, релігійну чи будь-яку іншу форму дискримінації.

5.2.10. Виконувати свої обов'язки відповідно до чинного законодавства України, правил і процедур закладу професійної освіти, а також етичних норм.

5.3. Підзвітність та підконтрольність Студентського Омбудсмана.

5.3.1. Студентський Омбудсман є підконтрольним керівнику закладу професійної освіти.

5.3.2. Студентський Омбудсман є підзвітним адміністрації закладу професійної освіти, студентському самоврядуванню та батьківському комітету.

VI. ВЗАЄМОДІЯ (СПІВПРАЦЯ) СТУДЕНТСЬКОГО ОМБУДСМАНА ІЗ ЗОВНІШНІМИ ПАРТНЕРАМИ

6.1. Студентський Омбудсман взаємодіє (співпрацює) з Представництвом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Чернівецькій області. Сфера взаємодії (співпраці) передбачає наступне:

6.1.1. навчальні тренінги та стратегічні сесії для Студентських Омбудсманів з метою підвищення їх кваліфікації, поглиблення знань у сфері захисту прав дітей та молоді, а також розвитку навичок ефективного вирішення конфліктів в освітньому середовищі.

6.1.2. зустрічі та консультації щодо обговорення актуальних питань, обміну досвідом та отримання консультацій щодо вирішення конкретних випадків порушень прав здобувачів освіти.

6.1.3. залучення до участі в семінарах, круглих столах, конференціях, просвітницьких кампаніях, присвячених питанням прав людини та захисту прав здобувачів освіти/студентів в освітньому середовищі.

6.1.4. організація зустрічей з Уповноваженим, його представниками та працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

6.2. Студентський Омбудсман активно співпрацює з органами місцевого самоврядування у сфері освіти. Сфера взаємодії (співпраці) передбачає наступне:

6.2.1. організація навчальних та просвітницьких заходів для Студентських Омбудсманів з метою підвищення їх обізнаності з питань захисту прав здобувачів освіти, а також розвитку навичок ефективного вирішення конфліктів в освітньому середовищі.

VII. ПОРЯДОК ОБРАННЯ І ДОСТРОКОВЕ ПРИПИНЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ СТУДЕНТСЬКОГО ОМБУДСМАНА

7.1. Порядок обрання Студентського Омбудсмана

Студентський Омбудсман обирається з числа активу студентського самоврядування.

Вибори Студентського Омбудсмана відбуваються на першому засіданні активу студентського самоврядування.

Актив обирає Студентського Омбудсмана голосуванням (відкритим або закритим форматом). Кандидат вважається обраним, якщо він отримав найбільшу кількість голосів серед здобувачів освіти, які брали участь у голосуванні.

7.2. Студентський Омбудсман обирається терміном на 1 рік.

Вибори Студентського Омбудсмана проводяться на **початку жовтня кожного навчального року**. Повноваження Освітнього Омбудсмана починаються з наступного дня після виборів.

7.3. Дострокове припинення повноважень.

Повноваження Студентського Омбудсмана припиняються достроково у разі невиконання своїх повноважень, порушення Правил внутрішнього розпорядку закладу професійної освіти.

VIII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Умови і порядок діяльності набувають чинності з моменту їх затвердження та оприлюднення на сайті Департаменту освіти і науки Чернівецької обласної державної адміністрації.

8.2. У випадку внесення змін або доповнень у нормативно-правові документи, що регламентують питання Умов і порядку діяльності Студентського Омбудсмана, відповідні пункти Умов і порядку діяльності мають бути виправлені у місячний термін і вступити у дію, а зазначені – втрачають свою.

8.3. Після затвердження нової редакції Умов і порядку діяльності Студентського Омбудсмана попередня редакція втрачає чинність.

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Департаменту освіти і науки
обласної державної адміністрації
(обласної військової адміністрації)

23.10.2025 № 334

СКЛАД КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ
з питань впровадження та супроводу Проєкту «Студентський Омбудсман»
в закладах професійної освіти Чернівецької області

№ п/п	Прізвище, ім'я, по-батькові	Посада і відповідальність
1.	САКРІЄР Оксана Леонідівна	директор Департаменту освіти і науки Чернівецької обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації)
2.	ІСОПЕНКО Ірина Юльянівна	представник Уповноваженого Верховної Ради з прав людини у Чернівецькій області (за згодою)
3.	ГРИНЮК Оксана Іванівна	заступник директора Департаменту – начальник управління освіти, науки та цифрової трансформації Департаменту освіти і науки Чернівецької обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації)
4.	БЛЮУС Людмила Іванівна	начальник відділу професійної освіти та ліцензування Департаменту освіти і науки Чернівецької обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації)
5.	ЛУПУ Аріна Віталіївна	регіональний координатор взаємодії з громадськістю Представництва Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Чернівецькій області (за згодою) *
6.	МИКИТЮК Світлана Миколаївна	директор Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області
7.	МАРУЦАК Анна Валеріївна	експерт з моніторингу додержання прав дитини у проєкті Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та «Фонду «Партнерство за сильну Україну» (за згодою)